

Gra terenowa dla starszych i młodszych

KASZUBSKI

PARK KRAJOBRAZOWY

Wycieczki są super, ale wycieczki z zadaniami są jeszcze lepsze!
Baw się, poznając przyrodę! Tu nie ma złych rozwiązań!

Przebieg trasy:

Ścieżka na terenie Lasów Mirachowskich. Początek: Leśniczówka Mirachowo – rezerwat „Lubygość” – punkt widokowy Szczelina Lechicka. Wrócić można tą samą drogą lub okrążając jezioro szlakiem czerwonym – od jego południowej strony. Jako pomoc w orientacji w czasie wędrowki ustawiono na trasach kamienie kierunkowe.

O obszarze:

Lasy Mirachowskie to duży kompleks leśny na północnym obszarze Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, w dawnych wiekach nazywany Puszcą Mirachowską. Są to bajkowo piękne lasy wielogatunkowe, cechujące się dużym bogactwem przyrodniczym. Szczególną rolę pełnią tutaj dodatkowo torfowiska, lasy bagienne i liczne jeziora. Na obszarze tych lasów utworzono aż 9 rezerwatów przyrody, większość z nich została powołana dla ochrony leśnych terenów bagiennych, tzw. mszarów, a także rosnących tu roślin, takich jak np. rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty, bagno zwyczajne czy welnianeczka darniowa. Szczególnie ciekawe i rzadkie zwierzęta, jakie można spotkać w Lasach Mirachowskich, to m.in. sowa włochatka, samotnik – ptak z rodziny

bekasowatych, oraz gągoł – gatunek kaczki, która gniazduje w dziuplach. Znajduje się tu Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Lasy Mirachowskie” oraz trzy Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk.

Ścieżka, którą będziemy podążać, odkrywa przed nami tajemnice Lasów Mirachowskich na długości 5,5 km. Wędrując nią, napotkamy wiele przyrodniczych ciekawostek, a także zetkniemy się z historią tego obszaru. Urozmaiceniem terenu jest jego pagórkowata rzeźba, a także zmienność o różnych porach roku. Ścieżka doprowadzi nas do Rezerwatu Przyrody „Lubygość”, powołanego celem ochrony lasów bukowych, oraz do jednego z najpiękniejszych jezior Pojezierza Kaszubskiego – Jeziora Lubygość. Bogactwem tego rezerwatu są zbiorowiska roślinne:

leśne, łąkowe, a także ściśle związane z jeziorem. W rezerwacie zaobserwować można również bogaty i różnorodny świat porostów. Na dalszym odcinku trasy napotkamy 180-letni starodrzew z imponującymi bukami, sosnami i dębami rosnącymi na stromej skarpie. Na niektórych drzewach znajdują się budki lęgowe dla nietoperzy, które uzupełniają deficyt naturalnych kryjówek dla tych ssaków. Kolejnym ciekawym punktem są

Groty Mirachowskie – twory geomorfologiczne o oryginalnym kształcie, stworzone z mas żwirowo-zlepieńcowych, powstałe w sposób półnaturalny w miejscu, gdzie na przełomie lat 50. i 60. wydobywano żwir. Następnie dotrzemy do bunkra „Ptasia Wola”, gdzie w czasach wojny ukrywali się partyzanci z okolicznych miejscowości. Nagrodą za pokonane kilometry jest punkt widokowy Szczelina Lechicka.

Zadanie 1. Obraz z natury

Wędrując trasą, zbieraj różne drobne, martwe elementy przyrody (pamiętaj, że nie należy zrywać ani w żaden sposób niszczyć roślin). Mogą to być szyszki, patyki, kamienie, pióra, opadłe liście. Na koniec lub jeszcze

w trakcie wycieczki ułóż z nich na ziemi obrazek, który w symboliczny sposób opisuje Twoją osobowość: jaki jesteś, co lubisz. Opowiedz o tym pozostałym uczestnikom gry.

Zadanie 2. Atlas roślin

W trakcie wędrowki znajdziesz wiele różnych gatunków roślin; niektóre z nich, choć małe i niepozorne, mają wiele uroku, jeśli przyjrzymy im się z bliska. Inne pięknie kwitną i już z daleka rzucają się w oczy. Czy chciałbyś nauczyć się je rozpoznawać i nazywać? Pomoże Ci w tym jedna z bezpłatnych aplikacji, którą można ściągnąć na telefon komórkowy, np. Pl@nt Net. Wystarczy zrobić zdjęcie roślinie, a aplikacja powie Ci, jaki to gatunek. Stwórz sobie w telefonie atlas roślin z wycieczki.

Rosiczka okrągłolistna
Fot. Michal Rubeš/CC BY 3.0

Zadanie 3. Być jak nietoperz

Obszar Lasów Mirachowskich jest zamieszkały przez 5 różnych gatunków nietoperzy. Można je zaobserwować dopiero po zachodzie słońca, wtedy bowiem opuszczają

swoje kryjówki. Latają zatem po zmroku, a do nawigacji, wykrywania i chwytania zdobyczy oraz w komunikacji międzyosobniczej wykorzystują echolokację, czyli system określania

położenia obiektów w otoczeniu z użyciem zjawiska echa akustycznego. Wydają one krótkotrwałe dźwięki o wysokiej częstotliwości, a następnie odbierają fale odbite od przeszkód. Na podstawie kierunku, czasu powrotu, natężenia powracającego dźwięku, określają kierunek, odległość i wielkość przeszkody. Dźwięki wydawane przez nietoperze nie są słyszalne dla człowieka. Można jednak nagrać je na detektor, a następnie odtworzyć ich zapis. W ten sposób rozpoznaje się gatunki nietoperzy bez konieczności ich chwytania (poszczególne

gatunki wydają dźwięki o różnych częstotliwościach i długości fali).

Sprawdź, czy łatwo jest zlokalizować dokładnie przedmiot lub osobę bez użycia wzroku, tylko za pomocą dźwięku. W tym celu, w bezpiecznym miejscu (bez drzew, dołów, itp.) zakrywamy oczy jednej osobie. Następnie wybieramy obiekt, który ma odnaleźć. Może to być osoba wydająca dźwięki lub np. telefon komórkowy odtwarzający dźwięki. Wybrana osoba próbuje zlokalizować przedmiot po natężeniu dźwięku i kierunku, z którego dochodzi. Czy jest to łatwe zadanie?

Zadanie 4. Fotoreportaż – zieleń nieplanowana

Porost złotorost ścienny
Fot. Jerzy Opióła/CC BY-SA 3.0

W trakcie wędrowki, w środku dzikiego lasu, zasiedlonego przez różnorodne gatunki roślin i zwierząt, napotkamy dwa obiekty, które nie powstałyby bez udziału człowieka – Groty Mirachowskie (twór utworzony w sposób półnaturalny) i bunkier „Ptasia Wola”. Wpisały się one w tutejszy krajobraz i są pamiątką historyczną tego terenu.

Pozostawione samym sobie w środku lasu obiekty, będące efektem działalności człowieka, takie jak budynki, tory kolejowe, czy pomniki, po jakimś czasie są stopniowo „pożerane” przez roślinność, i w ten sposób powoli przestają należeć do świata kultury, stając się częścią natury. Jako pierwsze pojawiają się porosty, mchy, następnie rośliny zielne, i w końcu drzewa. Takie pochłanianie powoli przez przyrodę obiekty wywołują uczucie zadumy, pokazują siłę natury.

Groty Mirachowskie, choć nie powstałyby bez udziału człowieka, są utworzone z elementów naturalnie występujących na tym obszarze. Na ich przykładzie możesz jednak sprawdzić, jak rośliny zajmują niezasiedlone wcześniej miejsca. Przygotuj prawdziwy (lub markowany) fotoreportaż o tym, jakie gatunki roślin wyrosły na grotach. Czy zaobserwujesz mchy i porosty, rośliny zielne, a może już rosną tu drzewa? Potrafisz sobie wyobrazić, jak to miejsce wyglądałoby za kilkadziesiąt lat, gdyby nie było tu człowieka?

Zadanie 5. Zgadywanki

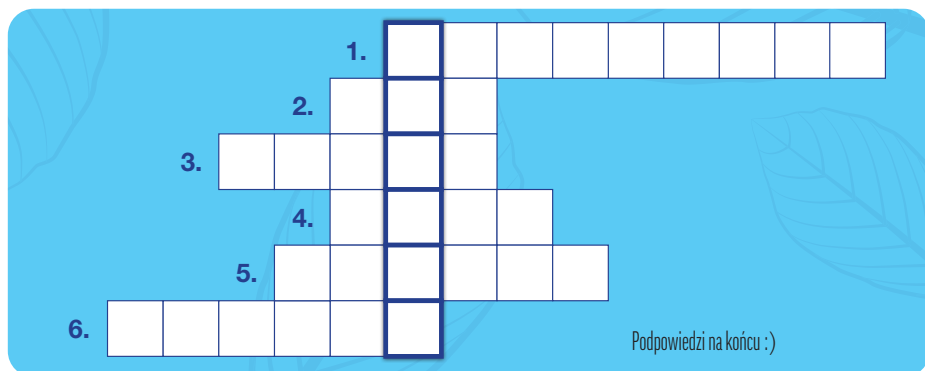
1. Zielone, okrągłe liście ma,
Po czystych wodach sobie pływa,
Żółtymi kwiatami zdobi się –
Czy wiecie jak się nazywa?

Podpowiedzi na końcu :)

2. Długie, wąskie liście mam,
Nad jeziorem rosnę wam.
Moja nazwa jest złożona,
Lecz dla każdego znajoma.
Dwa słowa to nie gratka –
Szybko odgadniesz nazwę
Tego żółtego kwiatka.

Zadanie 6. Krzyżówka

1. Latający ssak
2. Na przykład bukowy
3. Komora w skałach
4. Na dnie lasu
5. Grzyb + glon
6. Pora na pobudkę dla przyrody

Podpowiedzi na końcu :)

Zadanie 7. Pamiątkowe selfie

Dotarliśmy do punktu widokowego Szczelina Lechicka – to czas na podziękowanie sobie samemu i swoim towarzyszom za wspólną

wędrówkę i pamiątkowe zdjęcie z pięknym widokiem.

BRAWO! Jesteście super!

Opracowanie:
Fundacja Ziemia i Ludzie

Strona projektu:
www.naturanapokolenia.pl

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

